

ARAGONIT

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: KUPI LÁSZLÓ

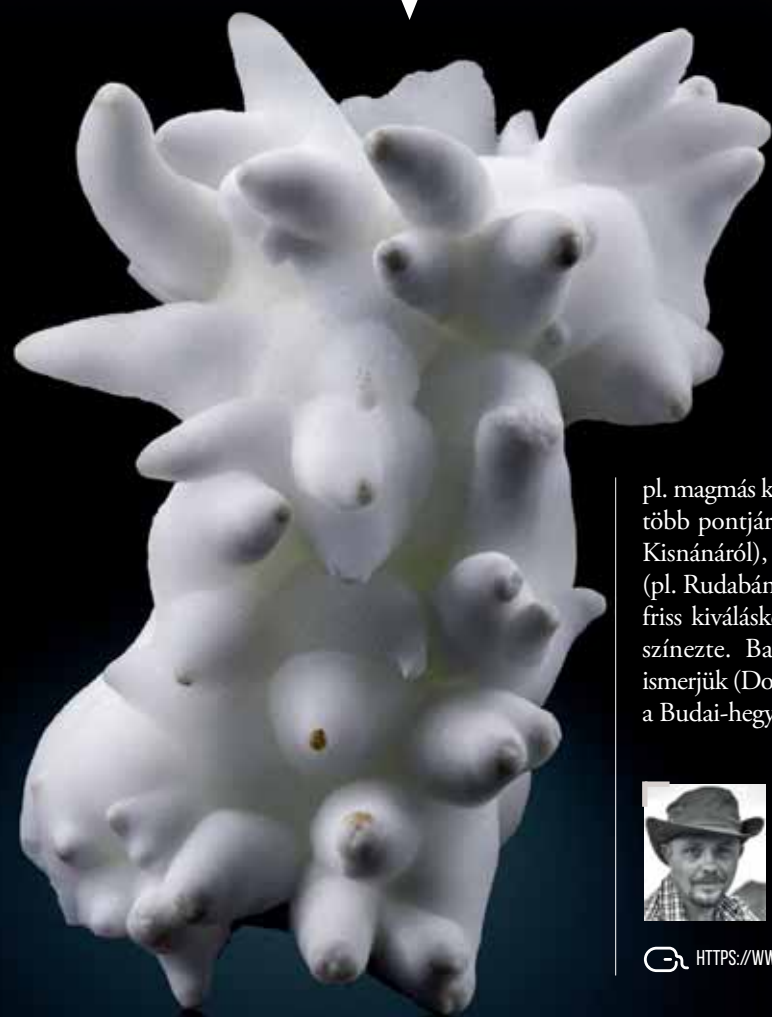
A kalcium-karbonát polimorf (azonos összetétel, de különböző szerkezet) változatai közül a kalcit utáni leggyakoribb ásvány. Összetétele ugyanúgy CaCO_3 , azonban a trigonális kalcittal ellentétben rombos rendszerben kristályosodik.

Megjelenése igen sokféle lehet, a finomkristályos, alabástromszerű, masszív, tömeges, vagy sávós kiválásoktól a nyúlt, oszlopos-tűs kristályokon át a zömök, átnöveses ikerkristályokig (ún. „aragóniai iker”), de ismert hajszerű, vagy ágas-bogas kifejlődése is (ún. „vasvirág”).

A tiszta kalcium-karbonát színtelen, de különböző elemek beépülésével színes változatai is kialakulhatnak,

Aragonit („vasvirág”)

Borsabánya, Máramaros, Románia.
72 x 45 x 45 mm (Koller Gábor gyűjteménye)

leggyakrabban a vas által színezett sárga és barna, vagy akár a vörös különféle árnyalataiban, ritkábban réz (kékes-zöldes), mangán, kobalt (rózsaszínű) vagy szerves anyag (sárgás, barnás vagy akár fekete) is színezhethet. Keményebb a kalcitnál, a Mohs-skálán 3,5-4. Hasadása gyenge, törése kagylós, kristályai üvegfényűek, általában áttetszők vagy átlátszóak. Sósavban, valamint tömény ecetsavban pezsegve oldódik. Sűrűsége $2,94 \text{ g/cm}^3$.

A kalciumot a kristályrácsban gyakran helyettesíti bárium, ólom vagy stroncium.

Több földtani környezetben is megjelenik, leggyakrabban üledékes, illetve alacsony hőmérsékletű hidrotermális rendszerek ásványa. Barlangokban sokszor cseppkövek, borsókövek anyaga. Az állatvilágban is találkozunk az aragonittal: pl. korallok, lábasfejűek vázanyaguk készítéséhez gyakran választják ki a tengervízből. A földtörténeti múltban a nagy tömegben élt ammoniteszek váza is aragonitból állt, míg a szájfedőjük kalcitanyagú volt. A tengervízben az aragonit kisebb nyomáson oldódik, mint a kalcit – e tulajdonsága az üledékképződés mélységének megbecslésében a paleontológusok segítségére lehet.

Bizonyos körülmények között az aragonit kalcitá alakul. Felhasználják cementipari alapanyagként, illetve nehézfémekkel szennyezett, savas bányavizek kezelésére, de talajok mésztartalmának növelésére is.

Rengeteg előfordulása ismert. Híresek a spanyolországi és marokkói zömök ikerkristályai és az azokból összeállt aggregátumok. A legszebb „vasvirág”-példányokat Ausztriában, Németországban és Szlovákiában találták. Nagyon szép aragonitok gyűjthetők az Egyesült Államokban, Mexikóban és Kínában is.

Hazánkban is sok lelőhelyről leírták, pl. magmás kőzetek hólyagüregeiből (a Balaton-felvidék több pontjáról, a legszebb példányait Bazsiból, illetve Kisnánáról), sőt még érctelepek oxidációs zónájából is (pl. Rudabánya). Recskén a mélyszíntén a bányavízből friss kiválásként is ismert, ezeket a réz gyakran kékre színezte. Barlangjainkban is számos előfordulását ismerjük (Dorog, Sátorkőpuszta, Tokod, Süttő, valamint a Budai-hegység több barlangja).

KUPI LÁSZLÓ
GEOLÓGUS-FOTÓS

<https://www.facebook.com/finemineralfotography/>

OLVASSA A FÖLDGÖMB DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérni

Ajándékba is vásárolható

Kiadványát több eszközön is elérheti

Pár kattintással azonnal olvasható, előfizethető

[WWW.DIGITALSTAND.HU/FOLDGOMB](http://www.digitalstand.hu/foldgomb)